

**Східноукраїнська організація
«Центр педагогічних досліджень»**

**ЗБІРНИК ТЕЗ
НАУКОВИХ РОБІТ УЧАСНИКІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«РОЛЬ І МІСЦЕ ПСИХОЛОГІЇ
ТА ПЕДАГОГІКИ У ФОРМУВАННІ
СУЧАСНОЇ ОСОБИСТОСТІ»**

15-16 січня 2016 р.

**Харків
2016**

ББК 88.0+74.0я43
УДК 59.9(063)+37.01(063)
Р 68

Р 68 **«Роль і місце психології та педагогіки у формуванні сучасної особистості»:** Збірник тез міжнародної науково-практичної конференції: (м. Харків, Україна, 15-16 січня 2016 року). – Харків: Східноукраїнська організація «Центр педагогічних досліджень», 2016. – 112 с.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

ББК 88.0+74.0я43
УДК 59.9(063)+37.01(063)

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ

Сороквашин С. В......50

**АКТИВІЗАЦІЯ САМООСВІТИ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ**

Трегуб С. Є......55

**НАПРЯМ 5. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ,
ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ**

ОСНОВНІ МЕТОДИКИ ДІАГНОСТИКИ ПЕРФЕКЦІОНІЗМУ

Грубі Т. В......59

ВИЗНАЧЕННЯ НАУКОВИХ ПІДХОДІВ ДО СТРУКТУРИ САМОПІЗНАННЯ

Подкоритова Л. О......64

КОМУНІКАТИВНИЙ ПІДХІД ДО ПСИХОЛОГІЇ СІМ'Ї

Посвістак О. А......68

**НАПРЯМ 6. ПСИХОЛОГІЯ РОЗВИТКУ
В УМОВАХ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА**

ДОПОМОГА ШКІЛЬНОГО ПСИХОЛОГА У ПІДГОТОВЦІ
ВЧИТЕЛЯ ДО ВІДКРИТИХ УРОКІВ ТА ПРОФЕСІЙНИХ КОНКУРСІВ

Гмиря І. В., Мамченко Т. С......73

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО АНАЛІЗУ ПОНЯТТЯ «ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ»

Ічанська О. М......77

НАПРЯМ 7. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

ІННОВАЦІЙНИЙ МЕТОД АНАЛІЗУ СОЦІАЛЬНИХ
ЗВ'ЯЗКІВ – КІНЕТИЧНИЙ МАЛЮНОК ШКОЛИ

Бергхауер-Олас Е. Л......82

ГОСПОДСТВУЮЩИЙ МИФ И ЕГО ВЛИЯНИЕ НА ЧЕЛОВЕКА

Новоселецкий Д. Ю......86

КОМУНІКАТИВНА ТОЛЕРАНТНІСТЬ В ПОДРУЖНИХ ПАРАХ

Новосельченко П. П......92

РОЛЬОВИЙ ДИСОНАНС СУЧАСНОЇ СІМ'Ї

Новосельченко П. П......96

НАПРЯМ 8. МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

АНАЛІЗ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ПЕРЕЖИВАННЯ
САМОТНОСТІ ТА УЗАЛЕЖНЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ВІД АЛКОГОЛЮ

Гончарук Р. О......101

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕЖИВАННЯ САМОТНОСТІ ОСОБИСТІСТЮ

Гончарук Р. О......106

АКТИВІЗАЦІЯ САМООСВІТИ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Трегуб С. Є.

старший викладач кафедри іноземних мов

**Запорізький державний медичний університет
м. Запоріжжя, Україна**

У процесі розвитку демократичних основ українського суспільства посилюється роль медичної діяльності, спрямованої на забезпечення кваліфікованої допомоги громадянам України. Сучасні лікарі в Україні виконують функції, що мають на меті покращення, насамперед, якості медичного обслуговування та співпраці з пацієнтами, колегами, провізорами. У зв'язку з цим сьогодні приділяється особлива увага питанням підвищення ефективності та вдосконалення фахової підготовки студентів вищих медичних навчальних закладів.

Зміни в системі освіти, її реформування та інтеграція у міжнародний освітянський простір вимагають підвищення ефективності процесу навчання та якості підготовки медичного спеціаліста. Одним з аспектів покращення фахової підготовки майбутнього лікаря, ми вважаємо, самоосвіту як невід'ємний складовий компонент професійної придатності.

Аналіз останніх педагогічних досліджень дозволяє зробити висновок про неоднозначність в оцінці поняття самоосвіти.

Ничкало Н. Г., Сисоєва С. О., А. П. Владиславлев, А. В. Даринський розглядають самоосвіту як елемент, що наскрізно проходить через різноманітні під-системи, а також забезпечує ефективність функціонування цих систем на різноманітних етапах життєдіяльності людини.

В. А. Артемів, М. М. Водомірова зазначають, що самоосвіта вивчається у контексті вільного часу як один з елементів її структурування.

Кремень В. Г., Биков В. Є., Зязюн І. А., Пономарьов О. С., Т. О. Воронова, А. К. Громцева, та інші вважають, що самоосвіта – це

один з принципів навчання, що забезпечує готовність суб'єктів навчання до післядипломної безперервної освіти.

Ми наголошуємо, що самоосвіта є, насамперед, доповненням до форм загальної й професійної освіти студентів вищих медичних навчальних закладів, навички якої формуються під впливом свідомого засвоєння загальноприйнятих прийомів і правил самоосвіти. Розвиток освіти та самоосвіти призводить до автономізації останньої як самостійного соціокультурного феномена. Тому, в умовах сучасності, самоосвіта особистості студента стала соціокультурною проблемою. Від її оптимального вирішення залежить соціальна мобільність і загальна культура студента, перспективи розвитку суспільства та його соціальних інститутів. Нині проблемі самоосвіти приділяється багато уваги в контексті підвищення кваліфікації майбутніх фахівців, формування лідерських якостей студентів, розвиток навиків студентського самоврядування. У сучасній науковій літературі даються різноманітні визначення поняття «самоосвіта». Окремі дослідники висувають на перший план одну з характерних його ознак: вияв потреби в знаннях, досягнення високого рівня пізнавальної активності, процес самокерування засвоєнням знань, відгук на соціальні вимоги суспільства. Самоосвіта особистості – це специфічна діяльність, яка вільно здійснюється, забезпечує інформацією, знаннями, іншими видами діяльності, а також це форма задоволення пізнавальних потреб, інтересів, яка необхідна для удосконалення освітнього потенціалу, професійного рівня та загальної культури, джерелом якої є протиріччя між необхідністю діяльності і відсутністю інформації про об'єкт, предмет діяльності.

В педагогіці під суб'єктом навчальної діяльності мають на увазі носія наочно-практичної активності та пізнання, що здійснює зміну в інших людях і в самому собі [2, с. 144]. Суб'єктність людини виявляється в її життєдіяльності, спілкуванні, самосвідомості. Ми, в першу чергу, розглядаємо майбутнього фахівця медицини. Студентський вік – це період розквіту фізичного і розумового розвитку людини. В цьому віці відбувається безперервне наростання працездатності, динаміки активної діяльності і продуктивності [4, с. 86].

Формування студента як суб'єкта навчальної діяльності припускає навчання його умінню планувати, організовувати свою діяльність,

визначати конкретні навчальні дії, необхідні для успішного навчання, програму їх виконання на конкретному навчальному матеріалі та чітку організацію вправ з їх формування. Основним показником студента, як суб'єкта навчальної діяльності, є його вміння виконувати всі її форми і види. Проте за даними В. Т. Лисовського більшість студентів не уміє слухати і записувати лекції, конспектувати літературу (в більшості випадків записується тільки 18–20% лекційного матеріалу). Студенти не вміють виступати перед аудиторією, вести суперечку, давати аналітичну оцінку проблем [1, с. 753]. На матеріалі дослідження цього вченого було показано, що 37,5% студентів прагнуть добре вчитися, а 53,6% не завжди стараються, а 8% не прагнуть хорошого навчання.

Враховуючи сучасний стан вищої освіти українського суспільства, можна визначити додатково такі функції самоосвіти. М. Князева виділяє 10 функцій самоосвіти, а саме: екстенсивна, орієнтовна, компенсаторна, саморозвитку, методологічна, комунікативна, співтворча, омолодження, психологічна, геронтологічна. Ми вважаємо, з одного боку, що завдяки самоосвіті студенти медичних факультетів здатні переорієнтуватися на нові наукові погляди, сформувати новий світогляд, змінювати життєві переконання, які не відповідають вимогам часу. Через призму самоосвіти задовольняється потреба молодих медичних фахівців у повноцінних та різнобічних знаннях під час входження у самостійне життя; самореалізації особистості у професійній діяльності. З іншого боку, самоосвіта виступає головним чинником самореалізації молодих медичних фахівців в освітній та пізнавальній сферах, а професійна діяльність у даному випадку виступає базою розвитку її освітніх та пізнавальних інтересів; самовдосконалення особистості: Самоосвіта – це той засіб, який допомагає молодим фахівцям медицини усвідомити, прийняти, розвинути та реалізувати свої здібності у професійній сфері.

Таким чином, самоосвіта надає можливість дійсно вільного вибору і зміни професії відповідно до індивідуальних схильностей кожного студента, сприяє формуванню реалістичних життєвих планів і їх здійсненню з урахуванням суспільних потреб. Самоосвіта в процесі фахової підготовки – це явище, яке характеризується цілеспрямованою самостійною діяльністю студента з удосконалення і придбання нових психолого-педагогічних і методичних знань, їх творче

використовування відповідно до характеру виконуваної роботи. Ми дійшли висновку, що самоосвіта цінна не тільки як набір знань, а як шлях до розвитку як інтелекту, так і особи в цілому.

Література:

1. *Современный словарь по педагогике / Сост. Рапацевич Е.С. – Мн. : «Современное слово», 2001. – 928 с.*

2. *Коджаспирова Г.М., Коджаспиров А.Ю. Педагогический словарь: Для студ. высш. и сред. пед. учеб. заведений. – М. : Издательский центр – Академия, 2003. – 176 с.*

3. *Ростопшин П. Психология и педагогика. – М. : ПРИОР, 2000. – 96 с.*

4. *Словарь по этике. Под ред. И.С. Кона. М., 1975 – С. 266.*